

Briselē, 10.2.2016.
COM(2016) 58 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

**Otrais gada ziņojums par Tirdzniecības nolīguma starp Eiropas Savienību un
Kolumbiju un Peru īstenošanu**

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Otrais gada ziņojums par Tirdzniecības nolīguma starp Eiropas Savienību un Kolumbiju un Peru īstenošanu

1. IEVADS

No 2015. gada 11. līdz 19. jūnijam Kolumbijas pilsētā Bogotā (*Bogotá*) noritēja Tirdzniecības komitejas un astoņu apakškomiteju otrā sanāksmju kārtā. Sanāksmes tika rīkotas, lai iezīmētu otro gadu, kurā pagaidu režīmā tika piemērots Tirdzniecības nolīgums starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Kolumbiju un Peru, no otras puses¹ (turpmāk “Nolīgums”), ko 2013. gada martā sāka īstenot Peru, bet 2013. gada augustā — Kolumbija².

Nolīguma puses 2015. gada 30. jūnijā parakstīja protokolu, ar ko groza Nolīgumu, ņemot vērā Horvātijas pievienošanos ES. Visas trīs Nolīguma puses patlaban īsteno iekšējās protokola ratifikācijas procedūras.

2014. gada 12. decembrī ES un Ekvadora parafēja Protokolu par Ekvadoras pievienošanos Nolīgumam. Protokolu drīkst iesniegt attiecīgo iekšējās ratifikācijas apstiprinājuma procedūru īstenošanai, kad to ir apstiprinājusi ar Nolīgumu izveidotā Tirdzniecības komiteja.

Atbilstīgi Regulai (ES) Nr. 19/2013³ (turpmāk “Regula”) Komisija apņēmas iesniegt Eiropas Parlamentam un Padomei gada ziņojumu par Nolīguma un Regulas piemērošanu, īstenošanu un saistību izpildi.

Šis ir otrais šāda veida ziņojums. Saskaņā ar Regulas 13. panta 1. punktu tas strukturēts trijās daļās:

- vispārīgs tirdzniecības plūsmu novērtējums;
- informācija par dažādo Nolīguma īstenošanas struktūru darbību;
- informācija par Regulā noteiktajiem uzraudzības pasākumiem.

2. VISPĀRĪGS NOVĒRTĒJUMS: TIRDZNIECĪBAS ATTĪSTĪBA

2.1. Metodika

Divpusējo tirdzniecības plūsmu analīzes pamatā ir datu par 2014. kalendāro gadu un datu par kalendāro gadu pirms Nolīguma īstenošanas (2012. g.) salīdzinājums. Lai gan turpmāk izklāstītie dati var sniegt agrīnas norādes par to, kā ir attīstījusies tirdzniecība starp ES, no vienas puses, un Kolumbiju un Peru, no otras puses, ir jāņem vērā, ka šie secinājumi nav uzskatāmi par galīgiem un ka novērotās izmaiņas nevar saistīt vienīgi ar Nolīguma radīto ietekmi.

¹ OV L 354, 21.12.2012., 3. lpp.

² Nolīguma ratifikācijas statuss ES dalībvalstīs ir norādīts Padomes tīmekļa vietnē: <http://www.consilium.europa.eu/en/documents-publications/agreements-conventions/agreement/?aid=2011057>.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 19/2013 (2013. gada 15. janvāris), ar ko īsteno divpusējo aizsargpasākumu klauzulu un stabilizācijas mehānismu banāniem Tirdzniecības nolīgumā starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Kolumbiju un Peru, no otras puses (OV L 17, 19.1.2013., 1. lpp.).

2.2. Peru tirdzniecības plūsmu attīstība

Konstatēts, ka Peru importa apjoms⁴ no ES 2014. gadā bija par 4 % (EUR 3716 miljoniem) mazāks nekā 2012. gadā (EUR 3891 miljons). Šis rādītājs lielā mērā atbilst Peru importa apjoma kritumam no pārējās pasaules (3 %). Tomēr jānorāda, ka samazinājums galvenokārt ir skāris produktus, kam piemēro vislielākās labvēlības (VL) beznodokļu importa režīmu (kritums par 10 %), savukārt ar Nolīgumu pilnīgi liberalizēto produktu importa apjoms pieauga par 19 %, daļēji liberalizēto — par 15 %, bet to produktu importa apjoms, kuriem piemēro preferenciālā tarifa kvotas, palielinājās par 86 % (tiesa, sākotnējais rādītājs bija ļoti mazs). Zīmīgi, ka to Peru importēto ES produktu apjoms, kam Nolīgumā nav noteikts preferenciāls režīms un kam līdz ar to piemēro VL nodokli, pieauga par 14 %, savukārt šo produktu importa apjoms no pārējās pasaules palielinājās tikai par 3 %.

Kategoriju iedalījumā Peru visvairāk ir samazinājies no ES ievesto minerālproduktu (25 %) un parasto metālu apjoms (25 %), lai gan absolūtos skaitļos spēcīgākais kritums konstatēts attiecībā uz mehānismiem un mehāniskajām ierīcēm (EUR 159 miljoni jeb 9 %). Tas jo īpaši attiecas uz Nolīguma 84. nodaļā iekļautajiem produktiem (kodolreaktori, katli, mehānismi un mehāniskas ierīces; to detaļas) — attiecīgie ES ražojumi veido ceturtdaļu no visām Peru ievestajām precēm, un to importa apjoms ir sarucis par 11 %. Savukārt vislielākais pieaugums vērojams mākslas darbu (184 %), dzīvnieku un dzīvnieku izcelsmes izstrādājumu (47 %), kā arī pārtikas rūpniecības ražojumu (46 %) jomā. Tiesa, absolūtos skaitļos vērā ņemams kāpums ir konstatēts tikai attiecībā uz pārtikas produktiem un ķīmiskiem produktiem (katrā kategorijā par EUR 43 miljoniem). Pēdējā grupā visvairāk ir pieaudzis farmaceitisko produktu importa apjoms (31 %).

Savukārt Eiropas Savienībā⁵ importēto Peru preču vērtība ir kritusies par 21 % — no EUR 6072 miljoniem 2012. gadā līdz EUR 4789 miljoniem 2014. gadā. Arī šajā virzienā samazinājums galvenokārt ir skāris produktus, kam jau tiek piemērots VL beznodokļu importa režīms (kritums par 34 %). Taču visu pārējo produktu grupu importa apjoms ir palielinājies, tas jo īpaši konstatēts attiecībā uz Nolīgumā pilnīgi liberalizētajiem produktiem (par 22 %), daļēji liberalizētajiem produktiem (par 11 %), produktiem, kam piemēro VL nodokli un kuru tirdzniecība Nolīgumā nav liberalizēta (par 12 %), kā arī uz produktiem, kam piemēro preferenciālā tarifa kvotu (par 102 %).

No Peru galvenokārt tika ievesti konkrētu kategoriju produkti, un spēcīgi saruka Eiropas Savienībā importētais Peru minerālproduktu apmērs (kritums par EUR 1062 miljoniem jeb 38 %), ko var skaidrot ar minerālu cenu kritumu visā pasaulē, kā arī pērļu, (pus)dārgakmeņu un metālu importa apmērs (par EUR 145 miljoniem jeb 75 %). Diezgan būtiski (par EUR 47 miljoniem jeb 24 %) palielinājās dzīvnieku un dzīvnieku izcelsmes izstrādājumu — galvenokārt 03. nodaļā iekļauto (zivis un vēžveidīgie, mīkstmieši un citi ūdens bezmugurkaulnieki) — importa apmērs. Ievērojami — par EUR 157 miljoniem jeb 38 % — pieauga arī 08. nodaļā klasificēto produktu (ēdami augļi un rieksti; citrusaugļu un meloņu mizas) importa daudzums.

Pirmo divu Nolīguma īstenošanas gadu laikā no Peru uz ES produktus sāka eksportēt 1133 uzņēmumi; 38 % no tiem darbojas lauksaimniecības nozarē. Vairums jauno eksportētāju uzņēmumu ir MVU (97,4 %), taču jaunie lielie eksportētāji (atlikušie 2,6 %, t. i.,

⁴ Informācijas avots: *ITC/Comext (RI)*.

⁵ Informācijas avots: *Comext (RI)*.

30 uzņēmumu) veido 68 % no kopējās jauno uzņēmumu eksporta vērtības. Šajā periodā no Peru uz ES tika eksportēti 370 jaunās tarifu pozīcijās (10 ciparu) klasificējami produkti, un eksporta kopējā vērtība bija USD 60 miljoni (0,5 % no kopējā eksporta apmēra, no kura pusi veido jēlnafta).

2.3. Kolumbijas tirdzniecības plūsmu attīstība

Laikposmā no 2012. līdz 2014. gadam ievērojami pieauga Kolumbijā ievesto⁶ ES produktu vērtība — no EUR 4870 miljoniem līdz EUR 6602 miljoniem (par 36 %). Tiesa, jānorāda, ka lielākais kāpums notika 2013. gadā (par 23 %), bet Nolīgumu sāka piemērot tikai 2013. gada augustā, tāpēc vērtības pieaugumu nevar skaidrot vienīgi ar Nolīguma noslēgšanu. To apstiprina arī fakts, ka visvairāk palielinājās to produktu importa apmērs, kuriem jau piemēro VL beznodokļu režīmu (kāpums par EUR 1133 miljoniem jeb 42 %). Taču ir būtiski (par EUR 306 miljoniem jeb 43 %) kāpis arī Nolīgumā pilnīgi liberalizēto produktu imports Kolumbijā no ES. Nolīgumā daļēji liberalizēto produktu importa apmērs ir palielinājies par 27 %, bet to produktu, kam piemēro preferenciālā tarifa kvotas, — par 71 % (tiesa, sākotnējā vērtība bija ļoti maza — EUR 21 miljons). Šo pozitīvo norišu rezultātā no ES ievesto produktu īpatsvars, kas 2012. gadā veidoja 11 % Kolumbijas importa apmēra, pieauga līdz 14 % 2014. gadā.

Kolumbijā ir pieaudzis gandrīz visu to no ES ievesto produktu importa apmērs, kuru kategorijās notiek vērā ņemama tirdzniecība. Visnozīmīgākais kāpums reģistrēts transporta aprīkojuma (par EUR 951 miljonu jeb 146 %), ķīmisko produktu (par EUR 294 miljoniem jeb 22 %) un mērinstrumentu un mūzikas instrumentu (par EUR 116 miljoniem jeb 42 %) kategorijā. Produktu grupu iedalījumā lielākais importa apmēra pieaugums Kolumbijā konstatēts attiecībā uz 88. kategoriju (gaisa kuģi, kosmosa kuģi un to daļas) un 30. kategoriju (farmaceitiskie produkti), proti, par EUR 980 miljoniem (450 %) un EUR 235 miljoniem (35 %).

Savukārt Eiropas Savienībā importēto Kolumbijas produktu⁷ kopējā vērtība laikposmā no 2012. līdz 2014. gadam nedaudz — par 2 % — samazinājās (no attiecīgi EUR 8040 miljoniem līdz EUR 7867 miljoniem). Galvenokārt tas skaidrojams ar to produktu importa kritumu, kuriem piemēro VL beznodokļu režīmu (kritums par EUR 197 miljoniem), taču ir vērā ņemami pieaudzis Eiropas Savienībā ievesto ar Nolīgumu pilnīgi liberalizēto produktu apmērs (par EUR 71 miljonu). Tomēr jānorāda, ka kritums notika 2013. gadā, savukārt 2014. gadā (salīdzinājumā ar 2013. gadu) no Kolumbijas Eiropas Savienībā importēto produktu vērtība palielinājās par EUR 533 miljoniem jeb 7 %. Ja salīdzina pirmo Nolīguma piemērošanas gadu, t. i., laikposmu no 2013. gada augusta līdz 2014. gada jūlijam, ar to pašu periodu iepriekš, Kolumbijas izcelsmes importa apmērs ES faktiski pieauga par 10 %.

Produktu kategoriju iedalījumā visvairāk kritās parasto metālu un to izstrādājumu importa apmērs (par EUR 265 miljoniem jeb 78 %). Šajā kategorijā galvenokārt — par EUR 264 miljoniem jeb 88 % — samazinājās 72. nodaļā klasificēto produktu (dzelzs un tērauds) imports. Vērā ņemams pieaugums konstatēts attiecībā uz augu valsts produktiem (par EUR 73 miljoniem jeb 5 %), kā arī dzīvnieku un augu taukiem (par EUR 45 miljoniem jeb 66 %). Visvairāk — par EUR 113 miljoniem jeb 28 % — ir palielinājies 09. nodaļā klasificēto produktu (kafijas, tējas, mates un garšvielu) importa apmērs.

⁶ Informācijas avots: *ITC/Comext (RI)*.

⁷ Informācijas avots: *Comext (RI)*.

Būtiski ir arī tas, ka laikposmā no Nolīguma piemērošanas sākuma līdz 2014. gada beigām produktu eksportēšanā no Kolumbijas uz ES pirmoreiz iesaistījās 526 uzņēmumi; 328 uzņēmumu eksportēto produktu vērtība bija mazāka par USD 10 000, un tikai astoņu uzņēmumu eksporta vērtība pārsniedza USD 1 miljonu. Tas liecina, ka vairums, visticamāk, ir mazie uzņēmumi. Šajā periodā Kolumbijas izcelsmes eksports uz ES tika reģistrēts 336 jaunās tarifu pozīcijās, un galvenie produkti bija ļoti dažādi — tunzivis (USD 4 615 647 novērotajā periodā), pašgājējas mašīnas un mehānismi (USD 3 109 501), kā arī anīsa liķieri (USD 1 691 638)⁸.

2.4. Tarifu kvotu (TK) izmantošana

Ziņojuma 1. tabulā parādīts, cik lielā mērā ir izmantotas tarifu kvotas (TK), ko ES noteica Kolumbijai un Peru⁹. Kolumbija un Peru reāli izmanto vienīgi cukurniedru vai cukurbiešu cukura un ķīmiski tīras saharozes TK; Peru nedaudz izmanto saldās kukurūzas TK, taču pārējās kvotas¹⁰ tiek izmantotas ļoti minimāli vai abas valstis tās neizmanto vispār.

1. tabula. Kolumbijas un Peru izmantotās TK

	Kolumbijas izmantotās TK		Peru izmantotās TK	
	2013. g.	2014. g.	2013. g.	2014. g.
Cukurniedru cukurs un ķīmiski tīra saharoze	88,40 %	85,72 %	100 %	100 %
Citi cukura konditorejas izstrādājumi	1,37 %	1,32 %	0,02 %	0,01 %
Kukurūza			0,7 %	3 %
Saldā kukurūza			21 %	76 %

Informācijas avots: *TARIC*.

No otras puses, ir konstatēts, ka ES izmanto Kolumbijas noteiktās TK sēnēm, piena produktiem, piemēram, pienam un krējumam pulverī, sūkalām un sieram, kā arī pārtikas produktiem zīdaiņiem, saldajai kukurūzai un — mazākā apmērā — saldējumam un cukura konditorejas izstrādājumiem. Peru 2014. gadā izmantoja tikai saldējuma TK, bet 2015. gada pirmajā pusgadā — arī piena un sviesta TK. Ziņojuma 2. tabulā ir parādītas visas Kolumbijas un Peru noteiktās TK, ko izmantoja ES.

⁸ Informācijas avots: *PROCOLOMBIA*.

⁹ Tabulā ir norādītas tikai izmantotās TK.

¹⁰ ES noteica astoņas TK Kolumbijai un 18 TK Peru.

2. tabula. ES izmantotās TK

	ES izmantotās TK, ko noteikusi Kolumbija		ES izmantotās TK, ko noteikusi Peru	
	2013. g.	2014. g.	2013. g.	2014. g.
Sēnes	1,57 %	4,95 %		
Piens un krējums pulverī	0,00 %	34,92 %		
Sūkalas	57,60 %	49,96 %		
Pārtikas produkti zīdaiņiem	40,45 %	67,50 %		
Saldā kukurūza	0,42 %	54,18 %		
Saldējums	5,26 %	13,35 %	0 %	90 %
Siers	9,07 %	8,02 %		
Cukura konditorejas izstrādājumi	1,82 %	3,41 %		
Piens				4 %

Informācijas avots: *DIAN Colombia* un *SUNAT Peru*.

2.5. Pakalpojumu tirdzniecība un ārvalstu tiešie ieguldījumi (ĀTI)¹¹

Dati par pakalpojumu tirdzniecību tiek iegūti ar ievērojamu laika nobīdi. Šā ziņojuma izstrādes brīdī ir pieejami vienīgi dati par 2013. gadu, tāpēc, ņemot vērā to, ka Nolīgumu attiecībā uz Peru piemēro no 2013. gada marta, bet attiecībā uz Kolumbiju — no 2013. gada augusta, ir iespējama tikai ierobežota analīze.

2013. gadā ES eksportēja pakalpojumus uz Peru EUR 1,215 miljardu vērtībā, kas ir par 18 % mazāk nekā iepriekšējā gadā. Tajā pašā periodā Eiropas Savienība importēja pakalpojumus no Peru EUR 839 miljonu vērtībā — par 4 % mazāk salīdzinājumā ar 2012. gadu. 2013. gadā ES uzkrātie ĀTI Peru bija EUR 7,678 miljardi, savukārt Peru uzkrātie ĀTI ES — EUR 218 miljoni.

Uz Kolumbiju ES 2013. gadā eksportēja pakalpojumus EUR 2,581 miljarda vērtībā, kas ir par 10 % mazāk nekā iepriekšējā gadā. Savukārt Eiropas Savienība no Kolumbijas importēja pakalpojumus EUR 1,475 miljardu vērtībā — par 3 % mazāk salīdzinājumā ar 2012. gadu. ES uzkrātie ĀTI Kolumbijā 2013. gadā bija EUR 15,622 miljardi, bet Kolumbijas uzkrātie ĀTI ES — EUR 3,839 miljardi.

3. NOLĪGUMA ĪSTENOŠANAS STRUKTŪRU DARBĪBAS

Atbilstīgi Nolīgumam ir izveidota Tirdzniecības komiteja un astoņas specializētas struktūras, kas pārrauga tā īstenošanu. Otrā sanāksmju kārtā notika 2015. gada 11.–19. jūnijā Kolumbijas pilsētā Bogotā un ir resumēta turpmāk.

¹¹ Informācijas avots: *Eurostat* un Tirdzniecības ĢD Galveno ekonomistu struktūrvienība.

Tehnisko tirdzniecības šķēršļu apakškomiteja — tikšanās 2015. gada 10. jūnijā

Tikšanās sniedza iespēju paust bažas par konkrētiem jautājumiem un saņemt pārējo pušu skaidrojumus. Attiecībā uz Kolumbiju ES pauda bažas par to, ka tajā ir vajadzīga trešo personu veikta sertificēšana, kā arī par gaidāmo valsts kvalitātes nodrošināšanas sistēmas īstenošanu. ES arī izteica bažas par Valsts attīstības plānu, kurā, šķiet, par vienu no medikamentu un medicīnas ierīču tirdzniecības atļauju izsniegšanas vai atjaunošanas priekšnosacījumiem ir atzīta cena. Savukārt saistībā ar Peru ES norādīja uz to, kā tiek izskatīts pieteikums “Augsta līmeņa veselības uzraudzības” (*Alta Vigilancia Sanitaria*) statusam farmaceitisko produktu un medicīnas ierīču eksporta jomā.

Intelektuālā īpašuma apakškomiteja — tikšanās 2015. gada 11. jūnijā

Diskutējot par ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm (ĢIN), tika precīzi izklāstīta situācija ĢIN aizsardzības jomā, noteiktas jomas, kurās ir būtiski nodrošināt reālu aizsardzību, kā arī reģistrēts Kolumbijas un Peru aicinājums sākt jaunu ĢIN pievienošanu sarakstam. Nolīguma puses vienojās, ka centīsies racionalizēt jaunu ĢIN pievienošanas procedūru.

Kolumbija un Peru arī atbildēja uz ES sarakstā uzskaitītajiem jautājumiem par dažādiem IĪT aspektiem. Zīmīgākais ir Kolumbijas apstiprinājums, ka tā varētu veicināt gaidāmo sabiedrisko apspriešanu par valsts ārkārtas stāvokļa veselības aprūpes jomā definēšanu un sarīkot attiecīgo ieinteresēto personu tikšanos saistībā ar digitālā materiāla licencēšanu.

Lauksaimniecības apakškomiteja — tikšanās 2015. gada 12. jūnijā

Tikšanās sniedza pusēm iespēju apmainīties ar statistikas datiem par tirdzniecības plūsmām un kvotu izmantošanu. Tomēr svarīgākais ieguvums ir tas, ka tikšanās laikā tika apstiprinātas Peru un Kolumbijas grūtības izpildīt savas no Nolīguma izrietošās saistības stipro alkoholisko dzērienu jomā, kur ES (un citus importētus) produktus ietekmē tirdzniecību kropļojoši pasākumi. Ne Peru, ne Kolumbija nevarēja informēt par šo nepilnību novēršanas plānu. ES puse skaidri paziņoja, ka patlaban tiek apsvērti visi iespējamie šīs situācijas risinājumi, tajā skaitā domstarpību izšķiršanas mehānismu izmantošana. Darba programmā bija paredzēts apspriest arī stabilizācijas mehānismu banāniem un Kolumbijas pieprasīto līdzvērtību bioloģiskās lauksaimniecības jomā.

Publiskā iepirkuma apakškomiteja — tikšanās 2015. gada 16. jūnijā

Saistībā ar Kolumbiju galvenokārt tika pārspriesta tirgus pieejamība centrālajam līmenim pakļautā līmenī, kā arī neierastie un dažkārt ļoti augstie rādītāji, ar kuriem iepirkuma rīkotāji nosaka pretendentu ekonomiskās spējas un par kuriem jāturpina diskusijas. Savukārt Peru informēja, ka līdz ar pašlaik īstenojamo reformas pabeigšanu deleģēt publiskos iepirkumus starptautiskām organizācijām — patlaban galvenā problēma šajā jomā — nebūs iespējams.

Sanitāro un fitosanitāro pasākumu apakškomiteja — tikšanās 2015. gada 16. un 17. jūnijā

Attiecībā uz Kolumbiju tikšanās laikā tika ņemts vērā no ES eksportētu dzīvnieku izcelsmes izstrādājumu vienota apstiprinājuma procedūras jomā panāktais progress. Attiecībā uz Peru nebija iespējams apspriest un apzināt risinājumus, ar ko reaģēt uz Nolīgumam atbilstīgas apstiprinājuma procedūras neesamību, jo sanāksmē nepiedalījās viena no atbildīgajām struktūrām (t. i., *SENASA*).

Tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības apakškomiteja (sk. arī 4. punktu) — tikšanās 2015. gada 16. un 17. jūnijā

Otrajā sanāksmē notika pāreja uz konkrētāku darba programmu, jo īpaši ar darbu saistītu jautājumu jomā. Nolīguma puses izveidoja sarakstu ar iespējamiem papildu risināmajiem jautājumiem; tas būs jāizskata sīkāk un jāanalizē, lai noteiktu prioritātes. Notika atklātā sesija ar pilsoniskās sabiedrības līdzdalību (aptuveni 80 dalībnieku), kurā abas puses rezumēja valdību līmeņa sanāksmēs pārspriesto. Pilsoniskās sabiedrības pārstāvji sesijā lielākoties izteicās par tirdzniecības nolīguma ietekmi Kolumbijā. (Sk. arī 4. punktu.)

Muitas, tirdzniecības veicināšanas un izcelsmes noteikumu apakškomiteja — tikšanās 2015. gada 17. jūnijā

Tikšanās sniedza pusēm iespēju izklāstīt attiecīgās jomas jaunumus un pievērsties vairākiem patlaban aktuāliem jautājumiem. Īpaša uzmanība tika pievērsta noteikumam, kurā definēti tiešie pārvadājumi, tomēr galīgā vienošanās netika panākta; puses sāka apspriest iespēju paplašināt kumulāciju ar Čīli un Meksiku.

Tirgus pieejamības apakškomiteja — tikšanās 2015. gada 19. jūnijā

Lai uzlabotu Nolīguma darbības novērtēšanu, puses vienojās regulāri apmainīties ar statistikas datiem par importu. Saistībā ar tirgus pieejamību ES uzsvēra bažas par kravas automobiļu nodošanu metāllūžņos Kolumbijā.

Tirdzniecības komiteja — tikšanās 2015. gada 19. jūnijā

Tirdzniecības komitejas sanāksmē izvērtēja apakškomiteju panākto progresu un atkārtoti norādīja uz galvenajiem satraucošajiem jautājumiem, to skaitā ievesto stipro alkoholisko dzērienu diskriminācijas turpināšanu galvenokārt Kolumbijā, taču arī Peru, ES tirgus dalībnieku piekļuvi publiskajiem iepirkumiem centrālajam līmenim pakļautā līmenī Kolumbijā, kā arī Peru problēmām saistībā ar ES eksportētu dzīvnieku izcelsmes izstrādājumu sertifikāciju.

ES sniedza jaunāko informāciju par Nolīguma ratifikācijas stāvokli ES. Sanāksmē arī pavirzīja uz priekšu Nolīguma protokola par Horvātiju parakstīšanu, kas notika 2015. gada 30. jūnijā. Attiecībā uz protokolu par Ekvadoras pievienošanu Nolīgumam puses vienojās, ka turpinās apspriedes, lai iespējami ātri rastu visiem pieņemamu risinājumu, un ka Kolumbija un Peru sniegs sīkāk izstrādātas piezīmes.

4. SAISTĪBU IZPILDE TIRDZniecības UN ILGTSPējīgas ATTĪSTĪBAS JOMĀ

Tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības apakškomiteja

Tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības apakškomitejas (turpmāk "Apakškomiteja") otrā sanāksme notika Bogotā 2015. gada 16. un 17. jūnijā. Puses apsprieda šādus jautājumus.

4.1. Ar darbu saistītu noteikumu izpilde

Kolumbija atsaucās uz nesen pieņemto Valsts attīstības plānu, kurā ir paredzēta valsts politika pienācīgas kvalitātes nodarbinātības veicināšanai, kā arī informēja par centieniem nostiprināt darba inspekcijas, uzlabot sodanaudu iekasēšanu un reaģēt uz atsevišķos uzņēmumos īstenotu nepieņemamu ārpalpojumu un darba koplīguma slēgšanas sarunu praksi. Ar dažādu mehānismu, piemēram, Konfliktu izšķiršanas komitejas (*CETCOIT*), starpniecību ir panākts progress sociālā dialoga jomā un veiksmīgi īstenotas būtiskas darba koplīguma slēgšanas sarunas publiskajā sektorā. Atzīstot, ka joprojām ir daudz darāmā, Kolumbija paziņoja, ka ir nolīgti papildu cilvēkresursi, lai labāk aizsargātu arodbiedrību vadītājus, kas saņēmuši vardarbības draudus, un no jauna uzsvēra savu apņēmību apkarot nesodāmību.

Peru iepazīstināja ar savu stratēģiju un rīcības plānu darba attiecību formalizēšanas jomā un ziņoja par piespiedu darba apkarošanas politikas, kā arī bērnu darba novēršanas un izskaušanas stratēģijas īstenošanas progresu. Peru arī uzsvēra, ka ir nostiprināts darba inspekcijas režīms, kas ir Valsts darba inspekcijas uzraudzības struktūras (*SUNAFIL*) pārzinā. Tika arī paziņots par vairākām pozitīvām norisēm saistībā ar darba strīdu izšķiršanu un sociālo dialogu. Peru ir izveidojusi valsts līmeņa balvu, ar ko izteikt atzinību uzņēmumiem, kas īsteno labu nodarbinātības praksi.

ES sniedza jaunāko informāciju par SDO konvenciju ratifikāciju tās dalībvalstīs. Tā arī uzsvēra savu apņēmību veicināt pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un ziņoja par pasākumiem, kas īstenoti, lai tās dalībvalstis varētu ātri ratificēt SDO Protokolu par piespiedu darbu. ES lūdza izskaidrot vairākus aspektus, uz kuriem norādīts SDO ekspertu ziņojumos par Kolumbiju un Peru.

4.2. Ar vidi saistītu noteikumu izpilde

Kolumbija atsaucās uz savu Valsts attīstības plānu, kurā ir iekļauta visaptveroša vidi saudzējošas ilgtspējīgas izaugsmes stratēģija, Valsts plāns vidi saudzējošas ilgtspējīgas uzņēmējdarbības veicināšanai, kā arī ilgtspējīga publiskā iepirkuma veicināšanas politika.

Savukārt Peru iepazīstināja ar savu 2015. un 2016. gada Rīcības programmu vides jomā un paziņoja par valsts vides balvas izveidi nolūkā veicināt labu praksi.

ES sniedza informāciju par jaunas visaptverošas politikas izstrādi attiecībā uz aprites ekonomiku, par norisēm saistībā ar *CITES* un Roterdamas konvenciju (par procedūru, saskaņā ar kuru starptautiskajā tirdzniecībā dodama iepriekš norunāta piekrišana attiecībā uz dažām bīstamām ķīmiskām vielām un pesticīdiem), kā arī par nodomiem izstrādāt ES rīcības plānu savvaļas dzīvnieku tirdzniecības apkarošanai; tā arī informēja par ES meža tiesību aktu ieviešanas, pārvaldības un tirdzniecības (*FLEGT*) rīcības plāna pārskatīšanu.

4.3. Apspriešanās valsts līmenī un Apakškomitejas sesijas ar pilsoniskās sabiedrības līdzdalību

ES valsts līmeņa mehānisms apspriedēm ar pilsonisko sabiedrību ("valsts līmeņa konsultantu grupa") tikās vairākas reizes un vienojās par savu reglamentu. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EESK) nodrošina sekretariāta pakalpojumus, trīs konsultantu grupas locekļus, kā arī speciālas tīmekļa lapas izveidi tās vietnē. Kolumbija un Peru sesiju starplaikā paziņoja ES, ka grasās izmantot pašreizējos valsts līmeņa konsultatīvos mehānismus darba un vides jomā. ES un Kolumbija gan divpusēji, gan ar Peru apmainījās ar informāciju par savu grupu locekļiem.

Bogotā 2015. gada 17. jūnijā notika atklātā sesija, kurā piedalījās aptuveni 80 Kolumbijas pilsoniskās sabiedrības pārstāvju un vairāki ES valsts līmeņa konsultantu grupas locekļi. Par sesiju tika paziņots Kolumbijas Tirdzniecības ministrijas tīmekļa vietnē, kā arī citās vietnēs. Nolīguma pušu pārstāvji ar mutisku un rakstisku paziņojumu informēja pilsonisko sabiedrību par pušu apspriedēm Tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības apakškomitejā. Kolumbijas pilsoniskās sabiedrības pārstāvji izteica vairākus vispārīgus paziņojumus un galvenokārt pauda bažas par Nolīguma kopējo ietekmi. Turklāt atsevišķi runātāji pievērsās problēmām saistībā ar arodbiedrību tiesībām, darba apstākļiem, darba inspekcijām un neoficiālām darba attiecībām. ES un Kolumbijas pārstāvji kopīgā paziņojumā aicināja palielināt attiecīgo grupu mijiedarbību.

4.4. Papildu pasākumi

Pēc ES sniegtās prezentācijas Kolumbija un Peru izteica interesi uzzināt vairāk par to, kā ES novērtē tirdzniecības nolīgumu ietekmi uz darbu un vidi; un šie jautājumi tika atzīti par iespējamu turpmākās sadarbības jomu. Apakškomiteja noteica virkni ar darbu saistītu jautājumu, kuru risināšanā varētu sadarboties, piemēram, darba inspekcijas laba prakse, darba tirgus, neoficiālu darba attiecību formalizēšana, darba strīdu novēršana un izšķiršana, kā arī bērnu un piespiedu darba novēršana un izskaušana. Attiecībā uz vidi puses pauda interesi sadarboties tirdzniecības un bioloģiskās daudzveidības jomā, tajā skaitā saistībā ar *CITES*, meža produktu tirdzniecību, ķīmikālijām un bīstamajiem atkritumiem, kā arī vides informācijas sistēmām. Par saistošu tematu tika atzīta arī uzņēmumu sociālā atbildība, un ES uzsvēra, ka atbalsta ESAO darbu šajā jomā, jo īpaši saistībā ar tekstilizstrādājumu un minerālu nozari. Puses vienojās, ka sesiju starplaikā strādās pie prioritāro jautājumu noteikšanas un to risinājumu veicināšanas.

4.5. Citi pasākumi

Komisija 2015. gada 5. maijā piedalījās Eiropas Parlamenta *INTA* komitejas izveidotās ES, Kolumbijas un Peru tirdzniecības nolīguma uzraudzības grupas sanāksmē, kurā uzsvars tika likts uz darba tiesībām Kolumbijā un Peru.

ES delegācija Kolumbijā ar Tirdzniecības ĢD atbalstu 2015. gada 18. jūnijā sarīkoja tirdzniecībai un ilgtspējīgai attīstībai veltītu pasākumu, kurā piedalījās Bogotas Tirdzniecības palāta un vairāk nekā 400 dalībnieku. Pasākumā tika sniegtas prezentācijas, piemēram, par atjaunojamo enerģiju, ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, tirdzniecības atvieglošanu, taisnīgu tirdzniecību un bioloģisko produktu sertifikāciju. Pasākuma laikā savus produktus izstādīja Kolumbijas taisnīgas tirdzniecības ražotāju organizācijas un Eiropas izcelsmes pārtikas produktu un dzērienu izplatītāji.

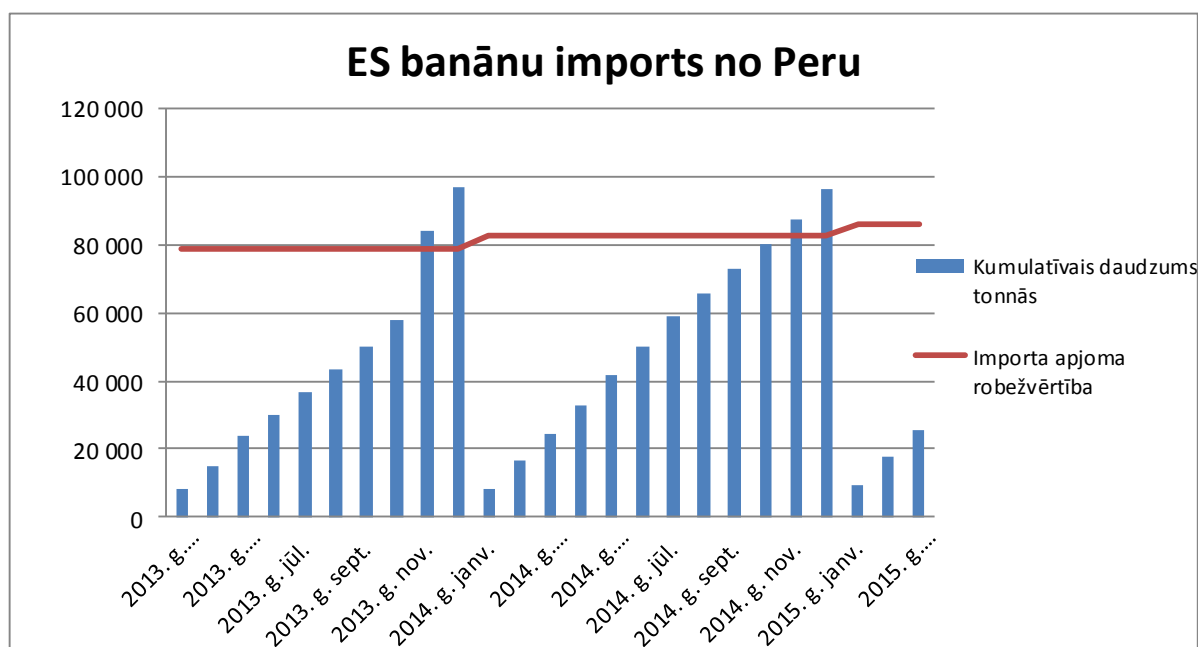
5. EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULAS (ES) NR. 19/2013, AR KO ĪSTENO DIVPUSĒJO AIZSARGPASĀKUMU KLAUZULU UN STABILIZĀCIJAS MEHĀNISMU BANĀNIEM, ĪSTENOŠANA

Regulā ir paredzēta iespēja sākt aizsargpasākumu izmeklēšanu vai piemērot iepriekšējas uzraudzības pasākumus konkrētos Regulā noteiktos apstākļos. Saskaņā ar Regulas 3. un 13. pantu Komisija uzrauga izmaiņas banānu importā no Kolumbijas un Peru. Līdz šā ziņojuma izstrādei Komisija nebija sākusi un nebija saņēmusi nevienu pieprasījumu sākt aizsargpasākumu izmeklēšanu vai piemērot iepriekšējas uzraudzības pasākumus.

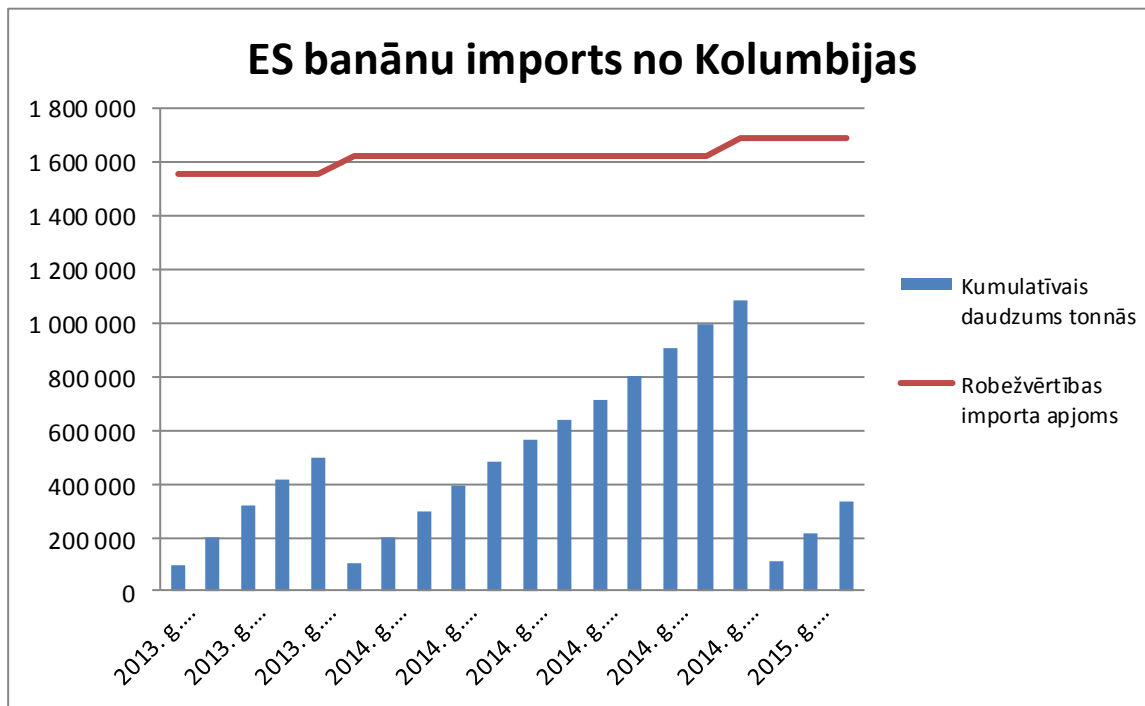
5.1. Izmaiņas Kolumbijas un Peru svaigu banānu eksportā uz ES

2014. gadā no Peru ievesto svaigo banānu apmērs bija par 14 % mazāks nekā 2013. gadā (attiecīgi 96 136 un 112 396 tonnas). Neraugoties uz to, Peru atkal sasniedza Nolīgumā noteikto 2014. gada importa robežvērtību (t. i., 82 500 tonnu), galvenokārt tas notika novembrī (sk. diagrammu). Saskaņā ar Regulas 15. panta 3. punktu Komisija izvērtēja ietekmi uz ES banānu tirgu, *inter alia* ņemot vērā ietekmi uz cenu līmeni, situāciju ar importu no citiem avotiem un Savienības tirgus vispārējo stabilitāti.

Tā kā no Peru ievestie svaigie banāni veidoja tikai 1,9 % no kopējā svaigu banānu importa apmēra ES, tā kā no citām tradicionālajām eksportētājvalstīm ievestais svaigo banānu apmērs joprojām bija ievērojami mazāks par robežvērtībām, kas tām noteiktas ar salīdzināmu stabilizācijas mehānismu, tā kā netika reģistrētas banānu vidējās vairumtirdzniecības cenas ievērojamas izmaiņas un nekas neliecināja par negatīvu ietekmi uz ES tirgus stabilitāti, ES ražotājiem un ES tālākajiem reģioniem, Komisija secināja, ka nav vajadzības atcelt Peru izcelsmes banāniem piemēroto preferenciālo muitas nodokli.

Tāpat 2014. gadā saruka arī no Kolumbijas ievesto svaigo banānu daudzums — par 6 % mazāk nekā iepriekšējā, 2013., gadā (attiecīgi 1 086 096 un 1 150 980 tonnu). Kā redzams diagrammā, faktiskais Kolumbijas izcelsmes banānu importa apmērs bija ievērojami mazāks par Nolīgumā paredzēto robežvērtību (ir sasniegti tikai 64 % no robežvērtības).

6. SECINĀJUMS

Ir pagājuši divi gadi kopš Nolīguma stāšanās spēkā, tā īstenošanas process turpinās, Nolīgums darbojas veiksmīgi un kopumā visas puses apmierina. Joprojām ir grūti novērtēt stāvokli atsevišķās jomās, un viens no iemesliem ir tas, ka vēl nav pieejami dati par pakalpojumu tirdzniecību un investīciju plūsmām vai arī šie dati ir nepilnīgi. Latīņamerikas ekonomikas attīstības tempa kritums un patēriņa preču cenu samazināšanās pasaules tirgū ietekmēja arī tirdzniecības plūsmas starp ES un Kolumbiju un Peru. Kopumā kopš 2012. gada ir mazinājusies ne tikai ES importa no Peru, bet arī ES eksporta uz Peru vērtība, un šis kritums atbilst vispārīgajām Peru tirdzniecības tendencēm. Laikposmā no 2012. līdz 2014. gadam pieauga ES īpatsvars no Kolumbijas importa apmēra, savukārt no Kolumbijas uz ES eksportēto produktu vērtība 2014. gadā palielinājās (2012. un 2013. gadā tā bija sarukusi).

Nolīgumā liberalizēto produktu tirdzniecība liecina par labvēlīgu Nolīguma īstenošanas ietekmi. ES ir pieaudzis no Peru un Kolumbijas ievesto Nolīgumā liberalizēto produktu apmērs, turklāt atsevišķās kategorijās pieaugums ir diezgan liels. ES ir būtiski palielinājusi gan uz Kolumbiju, gan uz Peru eksportēto Nolīgumā liberalizēto — pilnīgi, daļēji vai ar preferenciālā tarifa kvotām — produktu apmēru. Par tirdzniecības dažādošanu jānorāda, ka kopš 2012. gada ir reģistrēts imports daudzās jaunās tarifu pozīcijās.

Pozitīvi ir tas, ka kopš Nolīguma stāšanās spēkā preces uz ES pirmoreiz eksportēja 526 Kolumbijas uzņēmumi un 1133 Peru uzņēmumi. Tas ir sevišķi zīmīgi tāpēc, ka liela šo uzņēmumu daļa ir MVU. Nolīguma īstenošanas atbalstam izstrādātajās ES attīstības programmās ir paredzēts šo tendenci nostiprināt.

Lai gan vairumā jomu īstenošanas process norit sekmīgi, ir ātri jārisina atsevišķi jautājumi, piemēram, Peru saistību īstenošana sanitāro un fitosanitāro pasākumu jomā un stipro alkoholisko dzērienu aplikšana ar nodokļiem galvenokārt Kolumbijā, taču arī Peru. Bažas raisa arī Kolumbijas saistību izpilde attiecībā uz tirgus dalībnieku piekļuvi iepirkumiem centrālajam līmenim pakļautā līmenī.

Patlaban ir ieviesti Nolīguma nodaļas par tirdzniecību un ilgtspējīgu attīstību īstenošanas mehānismi, kuri atspoguļo ES prioritātes un kuru īstenošanā ir reāli iesaistīta pilsoniskā sabiedrība. Kolumbija norādīja uz sociālā dialoga jomā panākto progresu, savukārt Peru uzsvēra savu stratēģiju bērnu darba novēršanai un izskaušanai, kā arī darba attiecību formalizēšanai.

Par stabilizācijas mehānismu banāniem jānorāda, ka vidējā svaigu banānu vairumtirdzniecības cena ES tirgū nav būtiski mainījies un ka nekas neliecināja par to, ka Peru eksporta apmēra pieaugums ietekmētu ES tirgus stabilitāti vai ES ražotāju stāvokli. Tāpēc Komisija ir secinājusi, ka nav nekāda pamata atcelt Peru izcelsmes banānu importam piemēroto preferenciālo muitas nodokli. Tas nozīmē, ka banānu importa ciešā uzraudzība un tirgus stāvokļa novērtēšana ir rezultatīva.

Komisija turpinās koncentrēties uz pasākumiem, ar ko ciešā sadarbībā ar partnervalstīm nodrošināt visu Nolīguma aspektu pilnīgu īstenošanu un tādējādi sekmēt savstarpēju tirdzniecību un ieguldījumus.